

נסח ברכות התפלה וסדורן :

(א) ברוך אתה יי, אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, האל הגדול הגבור והנורא, אל עליון, גומל חסדים טובים וקונה הכל, וזוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם. מלך רחמן מושיע ומגן. ברוך אתה יי, מגן אברהם.

(ב) אתה גבור לעולם יי, מחיה מתים אתה, רב להושיע, משיב הרוח ומוריד הגשם, מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים, רופא חולים וסומך נופלים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישיגי עפר. מי כמכה בעל גבורות ומי דומה לך ממית ומחיה, ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יי, מחיה המתים.

(ג) אתה קדוש ושמך קדוש, וקדושים בכל יום יהללוך סלה. ברוך אתה יי, האל הקדוש.

(ד) אתה חונן לאדם דעת, ומלמד לאנוש בינה. חננו מאתך דעה ובינה והשכל. ברוך אתה יי, חונן הדעת.

(ה) השיבנו אבינו לתורתך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. ברוך אתה יי, הרוצה בתשובה.

(ו) סלח לנו אבינו כי חטאנו, ומחל לנו מלכנו כי פשענו, כי אל טוב וסלח אתה. ברוך אתה יי, חנון ומרבה לסלח.

(ז) ראה בענינו וריבה ריבנו ומהר לגאלנו, כי אל מלך גואל חזק אתה. ברוך אתה יי, גואל ישראל.

(ח) רפאנו יי אלהינו ונרפא, הושיענו ונושעה, והעלה רפואה שלמה לכל תחלואינו, כי אל רופא רחמן אתה. ברוך אתה יי, רופא חולי עמו ישראל.

(ט) ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו וברך את שנתנו, ותן טל ומטר על פני האדמה, ושבע את העולם כלו משובך, ורוה פני תבל מעשר מתנות ידיך, ושמרה והצילה יי אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה מכל מיני משחית ומכל מיני פרענות, ותן לה אחרית ותקוה, שבע ושלוש וברכה כשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

(י) תקע בשופר גדול לחרותנו, ושא נס לקבץ את כל גליותינו מארבע כנפות הארץ לארצנו. ברוך אתה יי, מקבץ נדחי עמו ישראל.

(יא) השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה, והסר ממנו יגון ואנחה, ומלך עלינו אתה לבדך ברחמים בצדק ובמשפט. ברוך אתה יי, אוהב צדקה ומשפט.

(יב) למשמדים אל תהי תקוה, כל המינים פרגע יאבדו, ומלכות זדון תעקר ותשבר מהרה בימינו. ברוך אתה יי, שובר אויבים ומכניע זדים.

(יג) על הצדיקים ועל החסידים ועל גרי הצדק ועל שארית עמך בית ישראל יהמו רחמיה יי אלהינו, ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמם, לעולם לא

נבוש, כי בשמך בטחנו ולישועתך נשענו. ברוך אתה יי,
משען ומבטח לצדיקים.

יד) תשכן בתוך ירושלים עירך כאשר דברת, ובנה אותה בנין
עולם במהרה בימינו. ברוך אתה יי, בונה ירושלים.

טו) את צמח דוד מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך.
ברוך אתה יי, מצמיח קרן ישועה.

יו*) שמע קולנו יי אלהינו ורחם ורחם עלינו וקבל ברחמים
ורצון את תפלתנו. מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו, כי אתה
שומע תפלת כל פה. ברוך אתה יי, שומע תפלה.

יז) רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב
העבודה לדביר ביתך, ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה
תקבל ברצון, ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. ותרצנו,
ותחזינה עינינו בשובך לנו לרצון ברחמים כמאז. ברוך אתה
יי, המחזיר שכינתו לרצון.

יח) מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו צור חיינו מגן
ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על
חיינו המסורין בידיך, על נשמותינו הפקודות לך, על נסיון
ונפלאותיך שבכל עת ועת, ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא
כלו רחמיך, המרחם כי לא תמו חסדיך, כל החיים יהללו את
שמך הגדול כי טוב האל הטוב. ברוך אתה יי, הטוב שמך
ולך נאה להודות.

יט) שים שלום טובה וברכה, חן וחסד ורחמים עלינו ועל
ישראל עמך, וברכנו כלנו ממאור פניך, כי ממאור פניך נתת
לנו יי אלהינו תורה וחיים, אהבה וחסד, צדקה ושלום. וטוב
בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת בשלום. ברוך אתה יי,
המברך את עמו ישראל בשלום.

יז. בימות החמה אומר בברכה שניה: רב להושיע, מוריד
הטל, מכלכל חיים בחסד...

ומברך ברכה תשיעית בנסח הזה: ברכנו יי אלהינו בכל
מעשה ידיו, וברך את שנתנו בטללי רצון ברכה ונדבה
כשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

יח. בלילי מוצאי שבת ומוצאי יום הכפורים ומוצאי ימים
טובים מברך ברכה רביעית בנסח זה:

אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה, ואתה הבדלת
בין קדש לחל ובין אור לחשך ובין ישראל לגויים ובין יום
השביעי לששת ימי המעשה. כשם שהבדלת בין קדש לחל,
כך פדנו והצילנו מכל מיני משחית ומכל מיני פרעניות
המתרגשות לבוא בעולם, ושמרנו מן הכל, וחננו מאתך
דעה ובינה והשכל. ברוך אתה יי, חונן הדעת.

יט. בראשי חודשים ובחלו של מועד, מוסיף בברכת שבע
עשרה בערבית ושחרית ומנחה, ומברך אותה בנסח זה:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב
העבודה לדביר ביתך, ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה
תקבל ברצון, ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. אלהינו

וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבוֹא, יִגִּיעַ, יֵרָאֶה, יִרְצֶה, יִשְׁמַע, יִפְקֹד, יִזְכֹּר לְפָנֶיךָ זְכוּרֵנוּ, זְכוּרֵן אֲבוֹתֵינוּ, זְכוּרֵן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, זְכוּרֵן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ, זְכוּרֵן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לְפָלְטָה לְטוֹבָה לַחֵן לַחֲסֵד וּלְרַחֲמִים, בְּיוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה, לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ. זָכְרָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, פָּקֲדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה, הוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים, בְּדִבְרֵי יְשׁוּעָה וּרַחֲמִים חֹס וְחַנּוּנוֹ וְרַחֵם עָלֵינוּ, וּמַלְטָנוּ בּוֹ מִכָּל צָרָה וַיְגוֹן, וְשִׁמְחָנוּ בּוֹ שִׁמְחָה שְׁלֵמָה. וְתַרְצָנוּ, וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְנוֹךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים כְּמָאז. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

ב. וּבְחָלוֹ שֶׁל מוֹעֵד אוֹמֵר: "בְּיוֹם מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה" אוֹ "בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַסִּפּוֹת הַזֶּה", "לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ..."

כא. בְּיוֹם תַּעֲנִית מְבָרֵךְ בְּרַכַּת שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה הַיְחִיד בְּנִסַּח הַזֶּה: שָׁמַע קוֹלָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ וְחוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקִבֵּל בְּרַחֲמִים וְרִצּוֹן אֶת תְּפִלָּתָנוּ, מִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵנוּ רִיקָם אֵל תְּשִׁיבָנוּ. עֲנֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוּם הַתַּעֲנִית הַזֶּה, כִּי בַצָּרָה גְּדוֹלָה אֲנַחְנוּ. אֵל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ וְאֵל תַּעֲלֵם אֲזָנְךָ מִשְׁמַע תְּפִלָּתָנוּ וְהִיָּה קָרוֹב לְשׁוֹעֵנוּ. טָרָם נִקְרָא וְאַתָּה תַּעֲנֶה, נִדְבֵּר וְאַתָּה תִּשְׁמַע, כְּדִבְרֵי שְׁנֵאֲמַר: "וְהִיָּה טָרָם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה, עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֶשְׁמַע" (ישעיה סה, כד), כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

כב. וּשְׁלִיחַ צְבוּר אוֹמֵר נִסַּח זֶה בְּרַכָּה בְּפָנֵי עֲצֻמָּה; אַחֵר בְּרַכָּה שְׁבִיעִית אוֹמֵר:

עֲנֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוּם הַתַּעֲנִית הַזֶּה, כִּי בַצָּרָה גְּדוֹלָה... עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֶשְׁמַע, כִּי אַתָּה עוֹנֶה בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה, פּוֹדֶה וּמַצִּיל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה.

כג. בְּתַשְׁעָה בָּאָב מְבָרֵךְ בְּרַכַּת אַרְבַּע עֶשְׂרֵה בְּנִסַּח זֶה:

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, הָעִיר הָאֲבֵלָה הַחֲרֻבָּה הַשׁוֹמֵמָה הַנִּתְּוֶנֶה בְּיַד זָרִים, הַיּוֹשֶׁבֶת וְרֹאשׁ לָהּ חֲפוּי כְּאִשָּׁה עֲקָרָה שְׁלֵא יִלְדָּה, וַיְבַלְעוּהָ לְגִיוֹנִים, וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי פְסִילִים, וַיִּתְּנוּ נִבְלַת עֲבָדֶיךָ מֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ. עַל כֵּן צִיּוֹן בְּמִרְרַת תִּבְכֶּה וִירוּשָׁלַיִם תִּתֵּן קוֹלָהּ, לְבִי לְבִי עַל חֲלָלֵיהֶם, מַעֲי מַעֲי עַל הַרוֹגֵיהֶם. רֵאֵה יי וְהִבִּיטָהּ, וְרַחֵם שׁוֹמְמוֹתֶיהָ וְנִחְמָהּ, כִּי אַתָּה יי בָּאֵשׁ יִסְדָּתָהּ* וּבָאֵשׁ אַתָּה עֹתִיד לְבִנוֹתָהּ, כִּפְתּוּב: "וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר יי חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב, וּלְכָבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ" (זכריה ב, ט). בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

כד. בְּפוּרִים מְבָרֵךְ בְּרַכַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּנִסַּח זֶה:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ, צוּר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נּוֹדֶה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִין בְּיָדֶיךָ וְעַל נְשָׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ, עַל נִסֶּיךָ שְׁבָכָל יוֹם וָיוֹם, עַל נִפְלְאוֹתֶיךָ שְׁבָכָל עֵת וָעֵת, עַל הַנִּסִּים וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ בְּיָמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה. בִּימֵי מֶרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר, כְּשֶׁעָמַד הַמֶּן הָרַע עַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,

ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן
טף ונשים ביום אחד ושללם לבוז, ואתה ברחמיך הרבים
עמדת להם בעת צרתם ודנת את דינם ורבת את ריכם ונקמת
את נקמתם, והפרת את עצתו וקלקלת את מחשבתו והשבות
לו גמולו בראשו ותלו אותו ואת בניו על העץ, ועשית לך
שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם
שעשית עמהן פלא ונסים, כך עשה עמנו נסים וגבורות בעת
ובעונה הזאת. ועל כלם יי אלהינו אנו מודים לך, הטוב כי
לא כלו רחמיך, המרחם כי לא תמו חסדיך...

כה. בחנכה מברך ברכה זו בנסח הזה:

מודים אנחנו לך... על נפלאותיך שבכל עת ועת. על הנסים
ועל הגבורות ועל המלחמות ועל התשועות ועל הפדות ועל
הפרקן שעשית עמנו ועם אבותינו בימים ההם בזמן הזה,
בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה
מלכות יון הרשעה על עמך בית ישראל לבטלם מתורתך
ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם
בעת צרתם ודנת את דינם ורבת את ריכם ונקמת את נקמתם,
ומסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד
טהורים ורשעים ביד צדיקים ופושעים ביד עושי תורתך,
ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא
ונסים. כשם שעשית עמהם נסים וגבורות, כך עשה עמנו
נסים וגבורות בעת ובעונה הזאת. ועל כלם יי אלהינו אנו
מודים לך, הטוב כי לא כלו רחמיך...

כו. שליח צבור מברך לעולם ברכה שלישית בנסח זה:

נקדישך ונעריצך ונשלש לך קדשה משלשת, כדבר האמור
על ידי נביאך: "וקרא זה אל זה ואמר: קדוש קדוש קדוש
יי צבאות, מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג). כבודו וגדלו
מלא עולם, ומשרתיו שואלים: איזה מקום כבודו? משפחים
ואומרים: "ברוך כבוד יי ממקומו" (יחזקאל ג, יב). ממקומך
מלכנו תופיע ותמלך עלינו, כי מחכים אנו לך. מתי תמלך
בציון בחיינו ובכימינו, תשכן תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים
עירך, לדור ודור ולנצח נצחים. ועינינו תראינה במלכות
עזך, כדבר האמור בשירי קדשך על ידי דוד משיח צדקך:
"ימלך יי לעולם, אלהיך ציון לדור ודור, הללו יה" (תהילים
קמו, ט). לדור ודור נגיד גדלך, ולנצח נצחים קדשתך נקדיש,
ושבחתך אלהינו מפינו לא ימוש, כי אל מלך גדול וקדוש
אתה. ברוך אתה יי, האל הקדוש.

בעת ששליח צבור אומר בברכה זו "וקרא זה אל זה ואמר",
כל העם עונין "קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל הארץ
כבודו". וכשהוא אומר "איזה מקום כבודו", כל העם עונין
"משפחים ואומרים: ברוך כבוד יי ממקומו". וכשהוא
אומר "בחינו ובכימינו", כל העם עונין "אמן". וכשהוא
אומר "על ידי דוד משיח צדקך", כל העם עונין "ימלך יי
לעולם, אלהיך ציון לדור ודור, הללו יה". וכל אלו הדברים
שעונין הצבור – הוא קורא עמהן. ולא יגביה קולו בעת שהן
עונין עמו.

ואַחַד הַיָּחִיד וְאַחַד הַצָּבוּר, בַּעֲשֶׂרֶת יָמִים שְׁמֵרָאשׁ הַשָּׁנָה
וְעַד יוֹם הַכַּפּוּרִים, אוֹמֵר בְּסוֹף בְּרָכָה זוֹ: כָּאֲמוֹר: "וַיִּגְבֶּה יִי
צָבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בַּצִּדְקָה" (ישעיה ה, טז).
בְּרוּךְ אַתָּה יִי, הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

כז. שְׁלִיחַ צָבוּר אוֹמֵר קִדִּישׁ לְעוֹלָם קָדָם כָּל תְּפִלָּה וְאַחֵר
כָּל תְּפִלָּה; וְאַחֵר שְׁאוֹמֵר 'סֹדֵר הַיּוֹם', בְּכָל עֵת שְׁיֵאמֹר סֹדֵר
הַיּוֹם, יִתְחַנֵּן מַעֲט וַיֵּאמֹר קִדִּישׁ; וְכַשִּׁישְׁלִים לְקִרּוֹת בַּתּוֹרָה,
וּבְכָל עֵת שְׁיִתְחַנֵּן בְּדִבְרֵי תַחֲנוּנִים, כַּשִּׁיגְמֹר תַּחֲנוּנָיו, יֵאמֹר
קִדִּישׁ.

בח. נִסַּח הַקִּדִּישׁ:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּה, בְּעֶלְמָא דִּיבְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלֹךְ
מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ וַיִּפְרֹק עֲמָהּ, בְּחִיּוּכּוֹן
וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחִיּוּהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבְזִמָּן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּה מְבָרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי עֶלְמֵיָא.
יִתְבָּרַךְ, יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר יִתְרוֹמֵם יִתְעַלֶּה יִתְהַדָּר יִתְהַלָּל וַיִּתְנַשֵּׂא
שְׁמֵהּ דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְעֵלָא לְעֵלָא מְכָל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן.

בַּעֲת שְׁיֵאמֹר שְׁלִיחַ צָבוּר "יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּה", כָּל
הָעָם עוֹנִין "אָמֵן". וּבַעֲת שֶׁהוּא אוֹמֵר תְּחִלָּה "וְאִמְרוּ אָמֵן",
כָּל הָעָם עוֹנִין "אָמֵן", יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּה מְבָרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי
עֶלְמֵיָא". וּמִצּוֹת חֻכָּמִים הֲרָאשׁוּנִים לַעֲנוּת 'אָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ
רַבָּה מְבָרַךְ' בְּכָל כַּחוֹ שְׁלֹאֲדָם. וְכַשֶּׁהוּא אוֹמֵר "יִתְבָּרַךְ", כָּל
הָעָם עוֹנִין "אָמֵן". וְכַשֶּׁהוּא אוֹמֵר "בְּרִיךְ הוּא", כָּל הָעָם
עוֹנִין "אָמֵן". וְכַשֶּׁהוּא אוֹמֵר בְּסוֹף "וְאִמְרוּ אָמֵן", כָּל הָעָם
עוֹנִין "אָמֵן". וְכַסְדֵּר הַזֶּה עוֹנִין בְּכָל קִדִּישׁ וְקִדִּישׁ.

כט. קִדִּישׁ בְּתָרָא. כָּל קִדִּישׁ שְׁאוֹמֵר שְׁלִיחַ צָבוּר אַחֵר שְׁגוֹמֵר
הַתְּפִלָּה, שְׁאִינוּ אוֹמֵר אַחֲרָיו כְּלוּם אֵלָא כָּל הָעָם שׁוֹמְעִין
אוֹתוֹ וַיּוֹצְאִין וְנִפְטָרִין, נִהְגוּ הָעָם כְּלָם לְהוֹסִיף בְּסוּפּוֹ נִסַּח
זֶה:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְכּוֹן וְתִתְעַבֵּד בַּעֲוֹתְכּוֹן, וַצְלוֹתְהוֹן וּבַעֲוֹתְהוֹן
דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קָדָם אָבוּהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּה
מִשְׁמֵיָא וְסִיעֵתָא וּפְרָקְנָא עֲלִיכּוֹן וְעֵלְנָא וְעַל כָּל קְהִלְהוֹן
דִּישְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו
יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

ל. קִדִּישׁ דְּרַבָּנָן. כָּל עֲשֶׂרֶה מִישְׂרָאֵל אוּ יִתְר שְׁהִיו עוֹסְקִין
בְּתַלְמוּד תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, וְאִפְלוּ בְּמִדְרָשׁוֹת אוּ בַּהֲגָדוֹת,
כַּשֶּׁהֵן מְסִימִין, אוֹמֵר אֶחָד מֵעוֹמֵד קִדִּישׁ בְּנִסַּח זֶה:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּה, דַּעֲתִיד לְחַדְתָּא עֶלְמָא וּלְאַחָא
מִיתֵיָא וּלְמִפְרָק חֵיָא וּלְמַבְנֵי קִרְתָּא דִּירוּשָׁלַם וּלְשַׁכְלָלָא
הֵיכְלָא קִדִּישָׁא וּלְמַעַקֵּר פְּלַחְנָא נְכֹרָא מִן אֶרְעָא וּלְאַתְבָּא
פְּלַחְנָא דִּי שְׁמֵהּ לְאַתְרָהּ בְּזִיוָהּ וּבִיקְרָהּ, וַיִּמְלֹךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיַּבֵּעַ מְשִׁיחָהּ וַיִּפְרֹק עֲמָהּ, בְּחִיּוּכּוֹן וּבְיוֹמִיכּוֹן
וּבְחִיּוּהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּעֲגָלָא וּבְזִמָּן קָרִיב, וְאִמְרוּ
אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּה מְבָרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי עֶלְמֵיָא. יִתְבָּרַךְ,
יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר יִתְרוֹמֵם יִתְעַלֶּה יִתְהַדָּר יִתְהַלָּל וַיִּתְנַשֵּׂא

שְׁמָה דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא נְחֻמְתָּא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אַמֵּן. עַל רַבָּנָן וְעַל
תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְּעִסִּיקִין בְּאוּרִיתָא, דִּי
בְּאַתְרָא הָדָן וְדִי בְּכָל אֶתֶר וְאַתֶּר, יְהִי לְהוֹן וּלְכוּן חֲנָא וְחֶסֶדָא
וְרַחֲמֵי וְסִיעֻתָא וְרוּחָא מְקַדֵּם אַבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אַמֵּן.
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשִׁמְיָא וְסִיעֻתָא וּפְרָקְנָא... עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוּמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא 'קִדִּישׁ דְּרַבָּנָן'.

לא. נִהְגְנוּ לְהַתְחַנֵּן בְּנִפְּלִית פָּנִים בְּדַבָּרִים וּבְפִסּוּקִים אֵלּוּ,
פְּעָמִים בְּכָלן וּפְעָמִים בְּמִקְצָתָן:

לְפָנֶיךָ אֲנִי כּוֹרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה וּמִתְחַנֵּן, אֲדוֹן הָעוֹלָם, אֱלֹהֵי
הָאֱלֹהִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, "כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנִי
מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים" (דְּנִיאל
ט, יח). מַה נֹּאמַר לִי, מַה נִּדְבֵּר וּמַה נִּצְטַדֵּק, "חַטָּאנוּ וְעוֹיְנוּ
וְהִרְשַׁעְנוּ וּמָרְדְּנוּ, וְסוּר מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ" (שֵׁם ט, ה). "לָךְ
יִי הִצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים" (שֵׁם ט, ז). הִשְׁחָרוּ פָּנֵינוּ מִפָּנֵי
אַשְׁמֻתָנוּ וְנִכְפַּפְהָ קוּמְתָנוּ מִפָּנֵי עוֹנוֹתֵינוּ. אֵין לָנוּ פֶּה לְהַשִּׁיב
וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. "אֱלֹהֵי, בּוֹשְׁתִי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים,
אֱלֹהֵי, פָּנֵי אֵלֶיךָ, כִּי עוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ וְאַשְׁמֻתָנוּ
גְּדֹלָה עַד לְשָׁמַיִם" (עֲזַרָּא ט, ו). אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים. עֲשֵׂה עִמָּנוּ
צְדָקָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי נְבִיאֶיךָ: "לְמַעַן
שְׁמִי אֶאֱרִיךְ אִפִּי, וְתִהְיֶה אַחֲרָיִם לָךְ לְכַלְתִּי הַכְרִיתֶךָ" (יִשְׁעִיָּה
מח, ט), "לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עוֹשֶׂה, בֵּית יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם לְשֵׁם
קִדְשִׁי" (יִחְזַקְאֵל לו, כב). "לֹא לָנוּ יִי, לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד
עַל חֶסֶדְךָ עַל אֲמֻתְךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם: אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם?"
(תְּהִלִּים קטו, א-ב). אָנָּה יִי, "אַל תִּפֶּן אֶל קִשֵּׁי הָעַם הַזֶּה וְאַל רִשְׁעוֹ
וְאַל חַטָּאתוֹ" (דְּבָרִים ט, כז), "סִלַּח נָא לַעֲוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל
חֶסֶדְךָ, וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּ לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנֶּה" (בְּמִדְבָּר
יד, יט), "לְמַעַן שְׁמֶךָ יִי, וְסִלַּחְתָּ לַעֲוֹנֵי כִּי רַב הוּא" (תְּהִלִּים
כה, יא), "יִי שְׁמַעְהָ, יִי סִלַּחְהָ, יִי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֵל תֹּאחֲרָה.
לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמְּךָ" (דְּנִיאל ט, יט).

לב. נִהְגוּ הָעָם לְהַתְחַנֵּן אַחֵר נִפְּלִית פָּנִים, כְּשֶׁמִּגְבִּיָּה פָּנָיו מִן
הַקֶּרֶקַע, בְּפִסּוּקִים אֵלּוּ. אוֹמֵר:

"וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעָ מַה נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ" (דְּבָרֵי הַיָּמִים כ-ב, יב).
"זְכוּר רַחֲמֶיךָ יִי וְחֶסֶדְךָ כִּי מַעֲלֵם הָמָּה" (תְּהִלִּים כה, ו). "אַל
תִּזְכֹּר לָנוּ עוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דְלוֹנוּ
מְאֹד" (שֵׁם עט, ח). "קוּמָה עֲזֹרְתָה לָנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ"
(שֵׁם מד, כז). "יְהִי חֶסֶדְךָ יִי עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ" (שֵׁם לג, כב).
"אִם עוֹנוֹת תִּשְׁמֹר יְהִי, יִי מִי יַעֲמֹד. כִּי עַמְּךָ הִסְלִיחָה, לְמַעַן
תִּוָּרָא" (שֵׁם קל, ג-ד). "יִי הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קִרְאָנוּ"
(שֵׁם כ, י). "כִּי הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זְכוּר כִּי עֲפָר אֲנִי" (שֵׁם קג, יד).
"עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהִצִּילָנוּ וְכִפֵּר עַל
חַטָּאתֵינוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ" (שֵׁם עט, ט).

לג. וְכֵן נִהְגוּ הָעָם לְהַתְחַנֵּן אַחֵר סֵדֵר הַיּוֹם תָּמִיד בְּתַחֲנוּנִים
אֵלּוּ:

"יִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ, שְׁמֶרָה זֹאת לְעוֹלָם לִיִּצְרַר מַחְשָׁבוֹת לִבְבִּי עַמָּךְ, וְהִכֵּן לִבְכֶּם אֵלֶיךָ" (דברי הימים א כט, יח). "וְהוּא רַחוּם יַכְפֹּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבֵּה לְהָשִׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ" (תהילים עח, לח). "כִּי אַתָּה יִי טוֹב וְסֹלֶחַ, וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ" (שם פו, ה). "צַדִּיקְתָּךְ צֶדֶק לְעוֹלָם, וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת" (שם קיט, קמב). "מִי אֵל כְּמוֹךָ נִשְׂא עוֹן וְעִבֵּר עַל פֶּשַׁע לְשָׂאֲרִית נִחַלְתּוֹ. לֹא הִחְזִיק לְעַד אָפוֹ, כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא. יָשׁוּב יִרְחַמֵּנוּ, יִכַּבֵּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ, וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטָּאוֹתָם. תִּתֵּן אֱמֶת לִיעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִימֵי קֶדֶם" (מִיכָה ז, יח-כ). "בְּרוּךְ יִי יוֹם יוֹם יַעֲמֵס לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ סֵלָה" (תהילים סח, כ). "יִי צַבָּאוֹת עֲמָנוּ, מְשֻׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה" (שם מו, ח; שם יב). "יִי צַבָּאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בֵּטַח בְּךָ" (שם פד, יג). בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ, בְּרוּךְ בּוֹרְאָנוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ לְכַבּוֹדּוֹ, שֶׁהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, חַיֵּי עוֹלָם נִטְעָה בְּתוֹכָנוּ. הִרְחַמְנוּ יִפְתָּח לִבָּנוּ לְתַלְמוּד תוֹרָתוֹ, וְיִתֵּן בְּלִבָּנוּ אֶהְבֵּתוֹ וְיִרְאָתוֹ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּלְעַבְדּוֹ בְּלִבָּב שָׁלֵם וּבִנְפֶשׁ חַפְצָה, לְמַעַן לֹא נִיָּגַע לָרִיק וְלֹא נִלְד לְבִהָלָה. כֵּן יִהְיֶה רָצוֹן וְרַחֲמִים מִלְּפָנֶיךָ יִי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁנִּחְיָה לְשֹׁמֵר חֻקֶּיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלִימּוֹת הַמָּשִׁיחַ, כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה וְנִירָשׁ טוֹב לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. "לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יִי אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אוֹדֶךָ" (שם ל, יג). "יִהְיֶה לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי..." (שם יט, טו).

לד. וְנִהְיֶה מְקַצֵּת הָעַם לְקָרוֹת בְּכָל יוֹם אַחֵר תַּחֲנוּנִים אֵלּוֹ שִׁיר מְזֻמּוֹר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּים אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בָּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְקוֹרְאִין 'לְדוֹד, אֵלֶיךָ יִי נַפְשִׁי אֶשָּׂא' (שם כה) – כָּל הַמְּזֻמּוֹר. וְקוֹרְאִין: אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַר רַבִּי חֲנִינָה: תַּלְמִידֵי חֲכָמִים... אֵין פֶּאֱלֵהֵינוּ, אֵין פֶּאֱדוֹנֵינוּ... "אֵךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פָּנֶיךָ" (שם קמ, יד). "וְיִבְטָחוּ בְּךָ יוֹדְעֵי שִׁמְךָ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דְרָשֶׁיךָ יִי" (שם ט, יא). "כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְאֶנְחֵנוּ נִלְךָ בְּשֵׁם יִי אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד" (מִיכָה ד, ה).

לה. כָּכֵר אֲמָרָנוּ בְּסִפְרָ זֶה (תפילה ב, ה-י) שְׁבִימִי הַשְׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים מִתְּפַלֵּל אָדָם בְּכָל תְּפִלָּה שֶׁבַע בְּרָכוֹת: שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת וְשְׁלֹשׁ אַחֲרוֹנוֹת וּבִרְכָּה אַחַת אֲמִצְעִית מֵעֵין הַיּוֹם; וּבִרְאֵשׁ הַשָּׁנָה וּבִיּוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁל יוֹבֵל מִתְּפַלֵּל בְּאֲמִצְעַ שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת, וּבִתְּפִלַּת מוֹסָף בְּלִבָּד, וְנִמְצָא מִתְּפַלֵּל בְּמוֹסָף בְּשָׁנֵי יָמִים אֵלּוֹ תִּשַׁע בְּרָכוֹת; וּבְמוֹסָף רֵאשׁ חֹדֶשׁ וּבְמוֹסָף חֹלוֹ שֶׁל מוֹעֵד מִתְּפַלֵּל שֶׁבַע: שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת וְשְׁלֹשׁ אַחֲרוֹנוֹת, וּבִרְכָּה אַחַת בְּאֲמִצְעַ. וְזֶה הוּא נֶסֶח כָּל הַבְּרָכוֹת הָאֲמִצְעִיּוֹת:

לו. בְּרָכָה אֲמִצְעִית שְׁלִילִי שַׁבָּת:

אַתָּה קִדְשָׁתָּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁמְךָ, תְּכַלִּית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וּבִרְכָּתוֹ מִכָּל הַיָּמִים וְקִדְשָׁתוֹ מִכָּל הַזְּמַנִּים, כְּאֲמוֹר: "וְיִבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וְיִקְדָּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שַׁבָּת מִכָּל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב, ג). אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא בְּמִנוּחַתָּנוּ וְקִדְשָׁנוּ בְּמַצּוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקָנוּ בְּתוֹרַתְךָ וְשִׂמְחָה נַפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ וְשִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבָךָ

וְטַהַר לְבָנָו לְעֶבֶדְךָ בְּאֵמֶת, וְהִנְחִילָנוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שְׁבֻתוֹת קִדְשֶׁךָ, וַיְנוּחֻנוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

לו. בְּרָכָה אֲמִצְעִית שְׁלֹשְׁחֲרִית שַׁבָּת:

יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמִתְנַת חֲלָקוֹ, כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לוֹ. כָּלִיל תִּפְאָרֶת בְּרָאשׁוֹ נִתְּתָה בְּעַמְּדוֹ לִפְנֵיךָ עַל הַר סִינַי. שְׁנֵי לִוְחֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ, וְכָתוּב בָּהֶן שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ: "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם. בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעַלְם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנָּפֶשׁ" (שְׁמוֹת ל"א, ט"ז). יִשְׁמְחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת קוֹרְאֵי עֲנָג, עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא בְּמִנוּחָתָנוּ, וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ... בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

לח. בְּרָכָה אֲמִצְעִית שְׁלֹמוֹסָף שַׁבָּת:

לְמֹשֶׁה צְוִיתָ עַל הַר סִינַי מִצְוֹת שַׁבָּת "זְכוֹר" (ש"ס כ"ז) ו"שְׁמֹר" (דְּבָרִים ה', י"א), וּבּוֹ צְוִיתָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְהַקְרִיב לָךְ קָרְבָּן מוֹסָף כְּרָאוּי. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ לְאֶרְצָנוּ וְתִטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלָנוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לִפְנֵיךָ אֶת קָרְבָּנוֹת חוּבוֹתֵינוּ, תְּמִידִין כְּסֻדְרָן וּמוֹסָפִין כַּהֲלָכָתָן. וְאֶת מוֹסָפֵי יוֹם הַמְּנוּחַ הַזֶּה, נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לִפְנֵיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֶבֶדְךָ. לֹא נִתְּתוּ מִלִּפְנֵינוּ לְגוּיֵי הָאֶרְצוֹת, וְלֹא הִנְחַלְתוּ מִלִּכְנֹס לְעוֹבְדֵי פְסִילִים, גַּם בְּמִנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֶרְלִים; לְבֵית יִשְׂרָאֵל נִתְּתוּ, זֶרַע יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּם בְּחִרְתָּ, חֲמֻדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא בְּמִנוּחָתָנוּ... בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

לט. בְּרָכָה אֲמִצְעִית שְׁלֹמֶנְחַת שַׁבָּת:

אַתָּה אֶחָד וְשְׁמֶךָ אֶחָד, וּמִי כַּעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. עֲטַרְתָּ תְּהִלָּה וְתִפְאָרֶת יְשׁוּעָה לְעַמְּךָ נִתְּתָה. אֲבָרְהָם יִגָּל, יִצְחָק יִרְנָן, יַעֲקֹב וּבָנָיו יְנוּחוּ בּוֹ מְנוּחָה שְׁלָמָה שְׁאֵתָה רוּצָה בָּהּ. יִפְּיְרוּ בְּנֵיךָ וַיִּדְּעוּ כִּי מֵאֲתָךְ הִיא מְנוּחָתָם. הִנֵּחַ לָנוּ אֲבִינוּ, אֵל תְּהִי צָרָה וַיִּגּוֹן בַּיּוֹם מְנוּחָתָנוּ. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא בְּמִנוּחָתָנוּ... בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

מ. בְּרָכָה אֲמִצְעִית שְׁלֹמוֹסָף רֹאשׁ חֹדֶשׁ:

רֹאשֵׁי חֳדָשִׁים לְעַמְּךָ נִתְּתָה, זְמַן כְּפָרָה לְכָל תּוֹלְדוֹתָם, לְהִיּוֹתָם מְקַרִּיבִין לִפְנֵיךָ זִבְחֵי רְצוֹן וּשְׁעִירֵי חַטָּאת לְכַפֵּר בְּעֶדָם. זָכְרוֹן לְכָל־יְהִיָּה, תְּשׁוּעַת נַפְשָׁם מִיַּד שׁוֹנֵא. מִזְבֵּחַ חֹדֶשׁ בְּצִיּוֹן תָּכִין, וְעוֹלַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ נַעֲלָה עָלָיו. שִׁירֵי דָּוִד נִשְׁמַע בְּעִירְךָ, הָאֲמוּרִים לִפְנֵי מִזְבְּחֶךָ לְרָצוֹן. אֲהַבַת עוֹלָם תָּבִיא לָהֶם, וּבְרִית אֲבוֹת לְבָנִים תִּזְכֹּר. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מִפְּנֵי חַטָּאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאֶרְצָנוּ, וְנִתְּרַחַק מֵעַל אֲדָמָתָנוּ. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ לְאֶרְצָנוּ וְתִטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלָנוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לִפְנֵיךָ אֶת קָרְבָּנוֹת חוּבוֹתֵינוּ, תְּמִידִין כְּסֻדְרָן וּמוֹסָפִין כַּהֲלָכָתָן. וְאֶת מוֹסָפֵי יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לִפְנֵיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל

יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שֶׁתַּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה לְבָרָכָה לְחֵן
לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, וִיְהִי רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה סוּף
וְקֶץ לְכָל חַטָּאתֵינוּ וְצָרוֹתֵינוּ, תַּחֲלָה וְרֹאשׁ לַפְּדוּת נַפְשֵׁנוּ,
כִּי בַעֲמֹךָ יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָאֲמוֹת בַּחֲרָתָּ, וְרֹאשֵׁי חֳדָשִׁים לָהֶם
נִתְּתָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרֹאשֵׁי חֳדָשִׁים.

מא. בְּרָכָה אֲמַצְעִית שְׁלֹמוֹסָף רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁחַל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת:
אַתָּה יָצַרְתָּ עוֹלָמְךָ מִקֶּדֶם, כָּלִיתָ מְלֹאכְתְּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
וּבַחֲרָתָּ בָנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרָצִיתָ בָנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ
בַּמִּצְוֹתֶיךָ וְקִרְבָּתָנוּ מִלִּפְנֵי לַעֲבֹדְתְּךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
עָלֵינוּ קִרְאתָ, וַתִּתֵּן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שַׁבָּתוֹת לְמִנוּחָה וַיּוֹם רֹאשׁ
הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְכַפֵּר בַּעֲדָנוּ. וּמִפְּנֵי חַטָּאתֵנוּ גָּלִינוּ מֵאֶרְצֵנוּ,
וַנִּתְרַחֲקֶנוּ מֵעַל אֲדָמָתָנוּ, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת לְפָנֶיךָ
קִרְבָּנוֹת חוֹבָתָנוּ. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ
לְאֶרְצֵנוּ, וְתִטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קִרְבָּנוֹת
חוֹבוֹתֵינוּ, תַּמִּידִין כְּסִדְרָן וּמוֹסָפִין כַּהֲלֻכְתָּן. וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם
הַמִּנוּחַ וַיּוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה
כְּמִצּוֹת רָצוֹנְךָ, כִּמּוֹ שֶׁכְּתַבְתָּ עָלֵינוּ בַּתּוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה
עֲבָדְךָ. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּחַדֵּשׁ
עָלֵינוּ אֶת רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה... לַפְּדוּת נַפְשֵׁנוּ, וְרָצָה נָא
בְּמִנוּחָתָנוּ וְקִדְשָׁנוּ בַּמִּצְוֹתֶיךָ... וַיְנַחֲחוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי
שִׁמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרֹאשֵׁי חֳדָשִׁים.

מב. בְּרָכָה אֲמַצְעִית שְׁלִיֹם טוֹב שֶׁל פֶּסַח בְּעֶרְבִית וּשְׁחִירִית
וּמִנְחָה:

אַתָּה בַּחֲרָתָנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרָצִיתָ בָנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת,
וְקִדְשָׁתָנוּ בַּמִּצְוֹתֶיךָ וְקִרְבָּתָנוּ מִלִּפְנֵי לַעֲבֹדְתְּךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קִרְאתָ. וַתִּתֵּן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה,
חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׁשּׁוֹן, אֶת יוֹם טוֹב מְקַרָּא קֹדֶשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם
חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֲרוּתָנוּ בְּאַהֲבָה זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם.
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֹא, יִגְיַע, יִרְאֶה, יִרְצֶה,
יִשְׁמַע, יִפְקֹד, יִזְכֹּר לְפָנֶיךָ זְכוּרֵנוּ, זְכוּרֹן אֲבוֹתֵינוּ, זְכוּרֹן
יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, זְכוּרֹן מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ, זְכוּרֹן כָּל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לַפְּלִטָּה לְטוֹבָה לְחֵן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים,
בַּיּוֹם טוֹב מְקַרָּא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בַּיּוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, לְרַחֵם
בּוֹ עָלֵינוּ וּלְהוֹשִׁיעֵנוּ. זְכָרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, פָּקֲדָנוּ
בּוֹ לְבָרָכָה, הוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים, בְּדַבָּר יִשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוּס
וְחֻנָּנוּ וּרְחֻם עָלֵינוּ, וּמִלִּטְנוּ בּוֹ מִכָּל צָרָה וּיְגוֹן, וְשִׁמְחָנוּ בּוֹ
שִׂמְחָה שְׁלֵמָה, כִּי אֵל מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן אַתָּה. וְהַשִּׂיאָנוּ יי
אֱלֹהֵינוּ אֶת בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר
רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכָנוּ, כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סֵלָה, וְקִדְשָׁנוּ בַּמִּצְוֹתֶיךָ
וְתֵן חֵלְקֵנוּ בַּתּוֹרָתְךָ וְשִׂמְחָה נַפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ וּשְׁבַעֲנוּ מִטוֹבְךָ
וְטַהַר לִבֵּנוּ לַעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת, וְהִנַּחֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁשּׁוֹן מוֹעֲדֵי
קֹדֶשְׁךָ, וַיִּשְׁמְחוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שִׁמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזִּמְנִים.

מג. בְּרָכָה אֲמַצְעִית שְׁלֹמוֹסָף הַפֶּסַח:

אַתָּה בַּחֲרָתָנוּ מִכָּל הָעַמִּים... זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. וּמִפְּנֵי

חֲטֵאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַק מֵעַל אֲדָמָתֵנוּ, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִין לַעֲלוֹת לַהֲרָאוֹת לְהִשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵיךָ בְּבֵית בְּחִירְתֶּךָ, בְּנוֹה הַדֶּרֶךְ, בְּבֵית הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו, מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלַּחָה בְּמִקְדָּשְׁךָ. יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵיךָ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁתָּשׁוּב וְתִרְחַם עָלָיו וְעָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתִקַּבֵּץ פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִים וְנַפְוֹצוֹתֵינוּ כֵּנֶס מִירְכַּתִּי אֶרֶץ, וְהִבֵּיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לִפְנֵיךָ אֶת קִרְבָּנוֹת חֻבּוֹתֵינוּ, תְּמִידִין כְּסֹדֶרֶן וּמוֹסָפִין כְּהִלְכָתָן. וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לִפְנֵיךָ כְּמִצּוֹת רְצוֹנְךָ, כִּמּוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרְתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ. מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב וּמִטֵּיב הַדֶּרֶשׁ לָנוּ, שׁוֹבָה עָלֵינוּ בְּהִמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אַבּוֹתֵינוּ שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ, וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וּשְׂמִינּוּ בְּתִקּוּנוֹ, וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְנוֹהוּ, כֹּהֲנִים לְעִבּוֹדָתָם וְלוֹוִיִּם לְדוֹכְנָן וְיִשְׂרָאֵל לְמַעֲמָדָן, וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב, וְשֵׁם נַעֲלֶה וְנִרְאֶה לִפְנֵיךָ בְּשֵׁלֶשׁ פַּעֲמֵי רִגְלֵינוּ, כְּכַתוּב בְּתוֹרְתֶךָ: "שְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פָּנָי יי אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר, בַּחֲג הַמִּצּוֹת וּבַחֲג הַשְּׁבוּעוֹת וּבַחֲג הַסְּכּוֹת, וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פָּנָי יי רִיקִם" (דְּבָרִים טו, טז), וְנֹאמַר: "אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ, כְּבִרְכַּת יי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ" (שִׁם טז, טז). וְהִשְׁיֵאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ... בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִקְדָּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים.

מִד. וּכְנִסָּח זֶה הוּא מִתְפַּלֵּל בַּחֲג הַשְּׁבוּעוֹת וּבַחֲג הַסְּכּוֹת, בְּלֹא חֶסֶר וּלֹא יֹתֵר, אֲלֹא שֶׁבַחֲג הַשְּׁבוּעוֹת הוּא אוֹמֵר "אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַזֶּה זְמַן מִתֵּן תּוֹרָתֵנוּ בְּאַהֲבָה זָכַר לִיציאת מִצְרַיִם", וְכֵן הוּא אוֹמֵר "בְּיוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַזֶּה, לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ", וּבַמוֹסָף הוּא אוֹמֵר "וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, יוֹם חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַזֶּה". וְכֵן בַּחֲג הַסְּכּוֹת אוֹמֵר "אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם חַג הַסְּכּוֹת הַזֶּה, זְמַן שְׂמִינּוּ...". וְכֵן בְּשִׁמְיָנִי עֲצַרְתָּ אוֹמֵר "אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם חַג שְׂמִינִי עֲצַרְתָּ הַזֶּה, זְמַן שְׂמִינּוּ...". וְכֵן בַּמוֹסָף אוֹמֵר "וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, יוֹם חַג שְׂמִינִי עֲצַרְתָּ הַזֶּה, נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לִפְנֵיךָ". וְאִם חָל יוֹם טוֹב לַהֲיוֹת בַּשַּׁבָּת, אוֹמֵר "אַתָּה בְּחִירְתֵנוּ... וְתִתֵּן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שַׁבָּתוֹת לְמִנוּחָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְחֻגִּים וְזְמָנִים לְשִׁשּׁוֹן, אֶת יוֹם הַמְּנוּחַ הַזֶּה, אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם חַג פְּלוּגֵי הַזֶּה...". וְכֵן בַּמוֹסָף אוֹמֵר "וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם הַמְּנוּחַ הַזֶּה, יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, יוֹם חַג פְּלוּגֵי...". וְעַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא מְזַכֵּיר הַשַּׁבָּת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים אִם חָלוּ לַהֲיוֹת בַּשַּׁבָּת, בֵּין בְּשֶׁאֵר תְּפִלוֹת בֵּין בַּמוֹסָף. וְחוּתָם בְּכָל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְשִׁלְשָׁה רִגְלִים "מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים". וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא חוּתָם "מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזְּכָרוֹן". וּבְצוּם הַכַּפּוּרִים הוּא חוּתָם "מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכַּפּוּרִים".

מִה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה. נִהְגוּ רַב הָעַם מִרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יוֹם הַכַּפּוּרִים לְהוֹסִיף בְּכָל תְּפִלָּה בַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים. בְּכִרְכָּה רֹאשׁוֹנָה מוֹסִיפִין

"זָכְרָנוּ לַחַיִּים, אֵל מֶלֶךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים, כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים. מֶלֶךְ רַחֲמָן וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַגֵּן אַבְרָהָם". וּמוֹסִיפִין בְּבִרְכָּה שְׁנִיָּה "מִי כְמוֹךָ אֵב הַרַחֲמָן, זֹכֵר יִצְחָק בְּרַחֲמִים לַחַיִּים. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַחְיֶה הַמֵּתִים". וּמוֹסִיפִין בְּבִרְכַּת שְׁמוֹנָה עָשָׂר "זָכֹר רַחֲמֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וּכְבֹּשׁ כַּעֲסֶךָ וּכְתֹב לַחַיִּים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךְ נָאָה לְהוֹדוֹת". וּמוֹסִיפִין בְּבִרְכָּה אַחְרוֹנָה "וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרַכָּה וְשָׁלוֹם נִזְכֹּר וְנִכְתָּב לִפְנֶיךָ, אָנוּ וְכָל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּבַרֵּךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם". וּבִתְפִלַּת נְעִילָה יוֹם הַצֹּם אוֹמְרִין בְּבִרְכוֹת אֱלֹהֵי מָקוֹם 'זָכְרָנוּ לַחַיִּים' – "חֲתַמְנוּ לַחַיִּים". וְכָל הַתּוֹסְפוֹת הָאֵלֶּה – מְנַהֵג מְקוֹמוֹת; וַיֵּשׁ מְקוֹמוֹת שְׁנֵהֲגוּ שְׁלֹא יוֹסִיפוּ דְבַר.

מְנַהֵג פָּשוּט שֶׁמְבָרְכִין בְּרַכָּה שְׁלִישִׁית בְּנֶסֶח זֶה בַּשָּׁנִי יָמִים שֶׁלְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּכָל תְּפִלָּה מֵאַרְבַּע הַתְּפִלוֹת, וְכֵן נִהְגוּ מִקְצַת הָעָם לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּאוֹתוֹ הַנֶּסֶח בְּכָל תְּפִלָּה וּתְפִלָּה מִחֲמֵשׁ תְּפִלוֹת שְׁלִיּוֹם הַכְּפוּרִים. וְזֶה הוּא גִסְתָּה:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקָדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ סִלָּה. וּבִכֵּן תֵּן פַּחַדְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבְּרָאתָ, וַיִּירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים, וַיַּעֲשׂוּ כָלֶם אֲגָדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב שָׁלֵם, כְּמוֹ שֶׁיִּדְעֻנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֹטוֹן מִלִּפְנֶיךָ, עַז בִּידְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינְךָ, וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבְּרָאתָ. וּבִכֵּן תֵּן כְּבוֹד לְעַמְּךָ, תְּהִלָּה לִירְאִיָּךְ, תִּקְוָה לְדוֹרְשֶׁיךָ, פֶּתַח חוֹן פֶּה לְמִיחָלִים לָךְ, שְׂמִיחָה לְאַרְצְךָ, שְׂשׂוֹן לְעִירְךָ, וְצִמְיִחַת קֶרֶן לְדוֹד עֲבֹדְךָ*, וְעִרִיכַת נֹר לְבֵן יִשְׂי מְשִׁיחְךָ. וְאֵז צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ, וַיִּשְׂרִים יַעֲלִזוּ, וְחִסִּידִים בְּרִנָּה יִגִּילוּ, וְעוֹלָתָהּ תִּקְפֹּץ פִּיהָ, וְכָל הָרָשָׁעָה כָּלָה כְּעָשֵׁן תִּכָּלֶה, כִּי תַעֲבִיר מִמִּשְׁלַת זֶדוֹן מִן הָאָרֶץ, וּמַלְכוּת הָעֲלִיזָה מִהֶרָה תַעֲקֹר וְתִשְׁבֹּר, וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ, מִהֶרָה עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ, בִּירוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וּבִהֵר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְנִגֵּד זִקְנֶיךָ כְּבוֹד, כְּפֹתוֹב: "וְחִפְרָה הַלְּבָנָה וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה, כִּי מֶלֶךְ יי צְבָאוֹת בִּהֵר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם, וְנִגֵּד זִקְנֵינוּ כְּבוֹד" (ישעיה כד, כג), וְנֶאֱמַר: "יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד" (שמות טו, יח), וְנֶאֱמַר: "וַיִּגְבֹּה יי צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצִדְקָה" (ישעיה ה, טז). בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

מו. בְּרַכָּה אֲמֻצָּעִית שֶׁלְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעֶרְבִית וְשַׁחֲרִית וּמְנַחָה: אַתָּה בַּחֲרַתְנוּ מִכָּל הָעַמִּים וּרְצִיתָ בָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשַׁתְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּקְרַבְתְּנוּ מִלִּפְנֵינוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ. וַתֵּתֵן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קָדֵשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם הַזְכָּרוֹן הַזֶּה זְכוֹרֹן תְּרוּעָה בְּאַהֲבָה זְכוֹר לִיציאת מִצְרַיִם. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיְבֹא... כִּי אֵל מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן אַתָּה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּכְבוֹדְךָ, וְהַנֶּשֶׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ, וְהוֹפֵעַ בְּהִדְר גָּאוֹן עֶזְךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֶל אֶרֶץ, וַיֵּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פֹּעֵלָתוֹ, וַיִּבִּין כָּל יִצּוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמְרוּ כָּל אֲשֶׁר הִנֵּשְׂמָה בְּאֶפֶס: יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ, וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

קִדְּשָׁנוּ בַּמִּצְוֹתֶיךָ... וּדְבַרְךָ אֱמֶת וְקִים לְעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וַיּוֹם הַזִּכְרוֹן.

מוז. בְּרָכָה רַאשׁוֹנָה מְשַׁלֵּשׁ בְּרָכוֹת אֲמֻצָּעִיּוֹת שְׁלֵמוֹסָף רֹאשׁ
הַשָּׁנָה:

אַתָּה בְּחִרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים... זָכָר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. וּמִפְּנֵי
חֲטֵאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאֶרְצֵנוּ... תְּמִידִין בְּסִדְרָן וּמוֹסָפִין כְּהִלְכָתְךָ,
וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְּשׁ הַזֶּה, יוֹם הַזִּכְרוֹן הַזֶּה, נַעֲשֶׂה
וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ כְּמִצְוַת רְצוֹנְךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל
יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ. עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית, שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ כָּכָל מְשַׁפְּחוֹת
הָאֲדָמָה, שֶׁלֹּא שָׂם חֻלְקָנוּ כֶּהֱם וְלֹא גִוַּרְלָנוּ כָּכָל הַמוֹנֵם,
שֶׁהֵם מְשִׁתְּחוּיִם לְהֶבֶל וְרִיק, וּמִתְפַּלְלִים לֵאלֹהִים לֹא יוֹשִׁיעַ,
וְאֵנוּ מְשִׁתְּחוּיִם לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא
נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ, מוֹשֵׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת
עֲזוֹ בַּגְּבוּהֵי מְרוֹמִים, הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאֵין עוֹד, אֱמֶת מְלַכְנוּ וְאֵין
זוּלָתוֹ, כְּכָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: "וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לִבְכָּךָ
כִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין
עוֹד" (דְּבָרִים ד, לט). אוֹחִילָה לֵאלֹהִים אֶחָלָה פָּנָיו. אֶשְׁאַלָה מִמֶּנּוּ
מַעֲנֶה לְשׁוֹן. אֲשֶׁר בִּקְהַל עַם אֲשִׁיר עֲזוֹ, אֲבִיעֶה רִנָּנוּ בְּעַד
מִפְעָלָיו. "לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב, וּמִי מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (מִשְׁלֵי טז, א).
"יֵי שִׁפְתֵי תִפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ" (תְּהִלִּים נא, יז). "בְּרוּךְ אַתָּה
יי, לְמַדְנִי חֻקֶּיךָ" (שִׁם קִיט, יב). עַל כֵּן נִקְנֶה לָּךְ יי אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת
מְהֵרָה בְּתַפְאֶרֶת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים
כָּרוֹת יִפְרֹתוֹן, לְתַכֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי וְכָל בְּנֵי בֶשָׁר יִקְרָאוּ
בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רְשָׁעֵי אֶרֶץ, יִפִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי
תֵּיבֵל כִּי לָּךְ תִּכְרַע כָּל בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ
יִכְרַעוּ וַיִּפְּלוּ, וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ הַגָּדוֹל יִקָּר יִתְּנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּל־
עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלָּךְ
הִיא, וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד. כְּכָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: "יֵי יִמְלֹךְ
לְעֹלָם וָעֶד" (שְׁמוֹת טו, יח), וְכָתוּב: "לֹא הִבִּיט אֶוֹן בִּיעֶקֶב, וְלֹא
רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל, יי אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ וְתִרְוַעַת מֶלֶךְ בּוֹ" (בְּמִדְבָּר
כג, כא), וְכָתוּב: "וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ, בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם, יַחַד
שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל" (דְּבָרִים לג, ה). וּבְדְבָרֵי קִדְּשָׁךְ כְּתוּב לֵאמֹר: "כִּי
לִי הַמְּלוּכָה, וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם" (תְּהִלִּים כב, כט), וְכָתוּב: "יֵי מֶלֶךְ
גִּאוֹת לְבִשׁ, לְבִשׁ יי עֲזָה תִּתְּאוֹר, אֵף תִּכּוֹן תֵּיבֵל בִּלְ תִּמּוֹט" (שִׁם
צג, א), וְכָתוּב: "יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר, הִלְלוּ
יְהוָה" (שִׁם קמו, י). וְכָתוּב: "שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יי עֲזוֹז וְגִבּוֹר,
יי גִּבּוֹר מִלְחָמָה. שָׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם, וּשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם,
וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יי צְבָאוֹת הוּא
מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סֶלָה" (שִׁם כד, ז-י). וְעַל יְדֵי עַבְדֶּיךָ הַנְּבִיאִים נֹאמַר:
"כֹּה אָמַר יי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגִוַּאֲלוֹ יי צְבָאוֹת: אֲנִי רֹאשׁוֹן
וְאֲנִי אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעֲדִי אֵין אֱלֹהִים" (יִשְׁעִיָּה מד, ו), וְכָתוּב:
"וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן, לְשַׁפֵּט אֶת הָרָע עָשׂוֹ, וְהִיתָה לִי
הַמְּלוּכָה" (עוֹבַדְיָה א, כא), וְכָתוּב: "וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ,
בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד" (זְכַרְיָה יד, ט). וּבְתוֹרָתְךָ יי
כְּתוּב לֵאמֹר: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד" (דְּבָרִים ו, ד).

אלהינו ואלהי אבותינו, מלך על כל העולם כלו בכבודך... ומלכותו בכל משלה. קדשנו במצוותיך... ודברך אמת וקים לעד. ברוך אתה יי, מלך על כל הארץ, מקדש ישראל ויום הזכרון.

היום הרת עולם. היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים או כעבדים. אם כבנים – רחמנו כרחם אב על בנים. ואם כעבדים – עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא לאור משפטנו, קדוש.

מח. ברכה שניה:

אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם. לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות שמבראשית, כי אין שכחה לפני כסא כבודך ואין נסתר מנגד עיניך. אתה זוכר את כל המפעל, וגם כל היצור לא נכחד ממך. הכל גלוי לפניך יי אלהינו, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, כי תביא חק זכרון להפקד כל רוח ונפש ולהזכר מעשים רבים והמון בריות לאין תכלית. מראשית כזאת הודעת, ומלפנים אותה גלית. זה היום תחלת מעשיך, זכרון ליום ראשון, "כי חק לישראל הוא, משפט לאלהי יעקב" (תהילים פא,ה). ועל המדינות בו יאמר: אי זו לחרב, אי זו לשלום, אי זו לרעב, אי זו לשבע. ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות. מי לא נפקד ביום הזה, כי זכר כל היצור לפניך בא: מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר, מחשבות אדם ותחבולותיו ויצרי כל מעללי איש. אשרי איש שלא ישכחך, ובן אדם יתאמץ בך, כי דורשיך לעולם לא יפשלו, וגם לא תכלים לנצח כל החוסים בך. הלא את נח באהבה זכרת ותפקדהו בהמון רחמיה, בהביאך את מי המבול לשחת כל בשר מפני רע מעלליהם. על כן זכרנו בא לפניך יי אלהינו, להרבות זרעו כעפרות תבל וצאצאיו כחול הים, ככתוב בתורתך: "ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה, ויעבר אלהים רוח על הארץ, וישכו המים" (בראשית ח,א). וכתוב: "וישמע אלהים את נאקתם, ויזכר אלהים את בריתו את אברהם, את יצחק ואת יעקב" (שמות ב,כד), וכתוב: "ויזכרתי את בריתי יעקוב, ואף את בריתי יצחק, ואף את בריתי אברהם אזכר, והארץ אזכר" (ויקרא כו,מב). ובדברי קדשך כתוב לאמר: "זכר עשה לנפלאותיו, חנון ורחום יי, טרף נתן ליראיו, יזכר לעולם בריתו" (תהילים קיא,ד-ה), ונאמר: "זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור" (שם קה,ח), ונאמר: "ויזכר להם בריתו, וינחם כרב חסדיו" (שם קו,מה). ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר: "הלך וקראת באזני ירושלים לאמר: פה אמר יי, זכרתי לך חסד נעוריך, אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר, בארץ לא זרועה" (ירמיה ב,ב), וכתוב: "ויזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריך והקימתי לך ברית עולם" (יחזקאל טז,ס), וכתוב: "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד, על כן המו מעי לו, רחם ארחמנו נאם יי" (ירמיה לא,ט). אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא, יגיע, יראה... כי אל מלך רחום וחנון אתה. וזכרנו בזכרון טוב מלפניך, ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים משמי שמי קדם,

וזָכַר לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, וְתִרְאֶה לְפָנֶיךָ הָעֲקֵדָה שְׁעָקַד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, וְכָבַשׁ רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְּךָ שָׁלֵם. כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסְךָ, וַיִּגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ, וְתִתְּנֶהג עִמָּנוּ בְּמִדַּת רַחֲמִים וְאֵל תִּתְּנֶהג עִמָּנוּ בְּמִדַּת הַדִּין, וּבַעֲבוּר שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל יָשׁוּב אַפָּךָ מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּמֵעִירְךָ וּמִנְחַלְתֶּךָ. וְקִיָּם לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֶת הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ: "וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רַאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם, לִהְיוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים, אֲנִי יי" (ויקרא כו, מה), כִּי זֹכֶר כָּל הַנִּשְׁכָּחוֹת אֶתָּה מַעֲוֹלָם, כִּי אֵין שְׂכָחָה לְפָנֶיךָ כְּפֹא כְבוֹדְךָ, וְעַקְדַת יִצְחָק אֲבִינוּ לְזָרְעוֹ הַיּוֹם תִּזְכֹּר. בְּרוּךְ אַתָּה יי, זֹכֶר הַבְּרִית.

הַיּוֹם הֵרַת עוֹלָם. הַיּוֹם יַעֲמִיד בְּמִשְׁפָּט כָּל יְצוּרֵי עוֹלָמִים, אִם כְּבָנִים אוֹ כַּעֲבָדִים. אִם כְּבָנִים – רַחֲמָנוּ כָּרַחַם אָב עַל בָּנָיו. וְאִם כַּעֲבָדִים – עֵינֵינוּ לָךְ תְּלוּיּוֹת עַד שֶׁתַּחֲנֶנּוּ וְתוֹצִיא לְאוֹר מִשְׁפָּטָנוּ, קְדוֹשׁ.

ממ. בְּרָכָה שְׁלִישִׁית:

אַתָּה נִגְלִיתָ בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל עַם קְדֹשְׁךָ לְדַבֵּר עִמָּהֶם. מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּם קוֹלְךָ, וְנִגְלִיתָ עֲלֵיהֶם בַּעֲרַפְלֵי טָהָר. גַּם כָּל הָעוֹלָם בָּלוּ חָל מִלְּפָנֶיךָ, וּבְרִיּוֹת בְּרֹאשִׁית חָרְדוּ מִמֶּךָ, בַּהֲגֻלוֹתֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ עַל הַר סִינַי לְלַמֵּד לַעֲמֶךָ תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּתְשַׁמִּיעַם אֶת הוֹד קוֹלְךָ, וְדַבְּרוֹת קְדֹשְׁךָ מִלִּבִּי אֲשׁ. בְּקוֹלוֹת וּבִרְקִים עֲלֵיהֶם נִגְלִיתָ, וּבְקוֹל שׁוֹפָר עֲלֵיהֶם הוֹפַעְתָּ. כְּכָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֲיוֹת הַבֶּקָר, וַיְהִי קֹלֹת וּבִרְקִים וַעֲנַן כָּבֵד עַל הָהָר, וְקוֹל שׁוֹפָר חָזַק מְאֹד, וַיַּחֲרֹד כָּל הָעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה" (שמות יט, טז), וְכָתוּב: "וַיְהִי קוֹל הַשׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד, מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל" (שם יט, ט), וְכָתוּב: "וְכָל הָעָם רָאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִים וְאֶת קוֹל הַשׁוֹפָר וְאֶת הָהָר עֹשֵׁן, וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנּוּעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרַחֲוֹק" (שם כ, יד). וּבְדַבְּרֵי קְדֹשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר: "עֲלֶה אֱלֹהִים בְּתִרְעוּעָה, יי בְּקוֹל שׁוֹפָר" (תהילים מז, ו), וְכָתוּב: "בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר, הִרְיעוּ לְפָנֶיךָ הַמֶּלֶךְ יי" (שם צח, ו), וְכָתוּב: "הִלְלוּ יְהוָה, הִלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ... תְּהַלֵּל יְהוָה, הִלְלוּ יְהוָה" (שם קנ). וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים נֹאמֶר: "כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל וְשׁוֹכְנֵי אֶרֶץ, כְּנִשְׂא נֶס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקוּעַ שׁוֹפָר תִּשְׁמָעוּ" (ישעיה יח, ג), וְכָתוּב: "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וּבָאוּ הָאוֹבְדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַנִּדְחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לִי בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם" (שם כז, ג), וְכָתוּב: "וַיִּי עֲלֵיהֶם יִרְאֶה, וַיֵּצֵא כְּכָרֶק חֲצוֹ, וַיִּי אֱלֹהִים בְּשׁוֹפָר יִתְקַע, וְהָלַךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימָן. יי צָבָאוֹת יִגֵּן עֲלֵיהֶם" (זכריה ט, יד–טו), כֵּן תִּגֵּן עַל עַמְּךָ בְּשִׁלוּמָךְ. תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחִירוֹתָנוּ, וְשֵׂא נֶס לְקַבּוּץ גְּלִיּוֹתֵינוּ, וְקִרְב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם, וּנְפּוּצוֹתֵינוּ כְּנֶס מִיִּרְפְּתֵי אֶרֶץ, וְהִבִּיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרָנָה וּלְיִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ כְּמִצְוָה עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ: "וּבַיּוֹם שִׂמַּחְתֶּם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבִרְאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם, וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצוֹצְרוֹת עַל עוֹלוֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם, וְהָיוּ לָכֶם לְזִכְרוֹן לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵיכֶם, אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם" (במדבר י, י). כִּי שׁוֹמֵעַ

קול שופר אתה מעולם ומאזין תרועה ואין דומה לך. ברוך אתה יי, שומע קול תרועת עמו ישראל היום ברחמים.

היום הרת עולם. היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים או כעבדים. אם כבנים – רחמנו כרחם אב על בנים. ואם כעבדים – עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא לאור משפטנו, קדוש.

נ. ברכה אמצעית שליום צום הכפורים בערבית ושחרית ומנחה ונעילה:

אתה בחרתנו... ותתן לנו יי אלהינו את יום מקרא קדש הזה, את יום הכפורים הזה, למחילה ולסליחה ולכפר בו על כל עוונותינו באהבה, זכר ליציאת מצרים. אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא... כי אל מלך רחום וחנון אתה. אלהינו ואלהי אבותינו, מחל לעוונותינו ביום צום הכפורים הזה, מחה והעבר פשעינו מנגד עיניך, כאמור: "אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני, וחטאתיך לא אזכר" (ישעיה מג, כה), ונאמר: "מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך, שובה אלי כי גאלתיך" (שם מד, כב), וכתוב: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם, מפל חטאתיכם לפני יי תטהרו" (ויקרא טז, ל). כי אתה סלחן לישראל מן העולם, ומחלן לשבטי ישראל, ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח. אלהינו ואלהי אבותינו, מלך על כל העולם בלוי בכבודך... ומלכותו בכל משלה. קדשנו במצוותיך, ותן חלקנו בתורתך, ושבענו מטובך ושמח נפשנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת. ודברך אמת וקים לעד. ברוך אתה יי, מלך על כל הארץ, מוחל וסולח לעוונות עמו בית ישראל, מקדש ישראל ויום הכפורים.

נא. ברכה אמצעית של מוסף:

אתה בחרתנו מפל העמים... זכר ליציאת מצרים. ומפני חטאינו... תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן. ואת מוספי יום מקרא קדש הזה, יום צום הכפורים הזה, נעשה ונקריב לפניך פמצות רצונך, כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך. אלהינו ואלהי אבותינו, מחל לעוונותינו ביום הזה... ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח. אלהינו ואלהי אבותינו, מלך על כל העולם... ומלכותו בכל משלה. קדשנו במצוותיך... מקדש ישראל ויום הכפורים.

נב. נהגו העם בכל תפלות המוספין, כשהוא אומר "כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך", מזכיר קרבנות אותן היום כמו שהן כתובין בתורה, וקורא אותן הפסוקים. ואם לא הזכיר – כיון שאמר "כמו שכתבת עלינו בתורתך", שוב אינו צריך.

נג. נסח הודוי:

אנא אלהינו ואלהי אבותינו תבוא לפניך תפלתנו, ואל תתעלם מלפנו מתחנונתנו, שאין אנו עזי פנים וקשי ערף שנאמר לפניך: צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אבל חטאנו אנחנו ואבותינו, אשמנו, בגדנו, גזלנו, דברנו דפי, העוינו, והרשענו, זדנו, חמסנו, טפלנו שקר, יעצנו רע, כזבנו, לצנו,

מִרְדְּנוּ, נֹאצְנוּ, סָרְרָנוּ, עָוִינוּ, פָּשַׁעְנוּ, צָרְרָנוּ, קָשִׁינוּ עֲרָף, רָשַׁעְנוּ, שָׁחַתְנוּ, תַּעֲנִינוּ, תַּעֲבָנוּ, תַּעֲתַעְנוּ. סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ. וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ. מִה נֹאמַר לִפְנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם, וּמִה נִסְפָּר לִפְנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, הֲלֹא הִנֵּסְתָּרוֹת וְהִנְגַּלּוֹת אֶתָּה יוֹדֵעַ. אֶתָּה יוֹדֵעַ רִזִּי עוֹלָם וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָל חַי, אֶתָּה חוֹפֵשׁ כָּל חֲדָרֵי בֶטֶן וְרוֹאֶה כְּלִיּוֹת וְלֵב, וְאֵין כָּל דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָ וְאֵין נִסְתָּר מִנְּגֵד עֵינֶיךָ. יְהִי רָצוֹן וְרַחֲמִים מִלִּפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּמְחַל לָנוּ עַל כָּל חַטָּאתֵינוּ, וְתִכְפֹּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתִסְלַח לְכָל פֶּשַׁעֵינוּ, וְעַל חַטָּא שְׁחָטָאנוּ לִפְנֶיךָ בְּשִׁגְגָה וְעַל חַטָּא שְׁחָטָאנוּ לִפְנֶיךָ בְּזִדּוֹן, וְעַל חַטָּא שְׁחָטָאנוּ לִפְנֶיךָ בִּסְתֵר וְעַל חַטָּא שְׁחָטָאנוּ לִפְנֶיךָ בְּגִלּוּי, וְעַל חַטָּא שְׁחָטָאנוּ לִפְנֶיךָ בְּאִנְס וְעַל חַטָּא שְׁחָטָאנוּ לִפְנֶיךָ בְּרָצוֹן, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן עֲשֵׂה, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן לֹא תַעֲשֶׂה שְׁנַתֵּק לַעֲשֵׂה, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן לֹא תַעֲשֶׂה, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן קֶרֶבֶן, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן מַלְקוֹת אַרְבָּעִים, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן מִיתָה בְיַדִּי שָׁמַיִם, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן כֶּרֶת, וְעַל חַטָּאִים שְׁאֵנוּ חִיבִין עָלֶיְהֶן אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין: חֲנֹק וְהָרֵג, שְׂרָפָה וּסְקִילָה, עַל הַגְּלוּיִים לָנוּ וְעַל שְׂאִינָן גְּלוּיִין לָנוּ; הַגְּלוּיִים לָנוּ – כִּכָּר אֲמַרְנוּם לִפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, וְשְׂאִינָן גְּלוּיִין לָנוּ – "חַטָּאנוּ" עַל כָּל־כָּל־כָּל, וְאַתָּה יוֹדֵעַ כָּל הַנִּסְתָּרוֹת, כִּפְתּוּב: "הִנֵּסְתָּרוֹת לִי אֱלֹהֵינוּ, וְהִנְגַּלּוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם, לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת" (דְּבָרִים כט, כח). כִּי אֶתָּה סֹלֶחַן לְיִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַבְלַעְדִּיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וּסוֹלֵחַ. אֱלֹהֵי, עַד שֶׁלֹּא נּוֹצַרְתִּי אִינִי כְּדָאִי, וְעַכְשָׁו שְׁנוֹצַרְתִּי, כָּאֵלוּ לֹא נּוֹצַרְתִּי. עָפָר אָנִי בְּחַיִּי, קֵל וְחֹמֶר בְּמִיתָתִי. הֲרִי אָנִי לִפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵי כָכְלִי מְלֹא בּוֹשָׁה וּכְלֻמָּה. יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֶיךָ שֶׁלֹּא אֲחַטָּא, וּמִה שְׁחָטָאֲתִי – מֶרֶק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִין. וְיִהְיוּ לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לִפְנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֵאֲלֵי (תְּהִלִּים יט, טו).

כִּסְדֵּר הַזֶּה מִתּוֹדָה בְּעֶרְבִית וּשְׁחִירִית וּמוֹסָף וּמִנְחָה, בֵּין יַחֲיד בֵּין שְׁלִיחַ צָבוּר. וְהַיַּחֲדִיד אוֹמֵר וְדוּי זֶה אַחֵר תְּפִלָּתוֹ, אַחֵר שְׁגוּמֵר 'שִׁים שָׁלוֹם' קֹדֶם שִׁיפְסַע שֶׁלֹּשׁ פְּסִיעוֹת. וּשְׁלִיחַ צָבוּר אוֹמְרוֹ בְּאַמְצַע בְּרַכָּה אֲמַצְעִית: קֹדֶם שִׁיאֲמַר "אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ..." מִתּוֹדָה וְדוּי כִּסְדֵּר הַזֶּה, וְאַחֵר כֶּךָ אוֹמֵר: "מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים..."

נִרְ. בְּנַעֲלִילָה מִתּוֹדָה כִּסְדֵּר הַזֶּה. אוֹמֵר:

מִה נֹאמַר לִפְנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם, מִה נִסְפָּר לִפְנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים. כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוֹ מִלְּמִנּוֹת, וְחַטָּאתֵינוּ עֲצֻמוֹ מִלְּסִפָּר: מִה אָנוּ, מִה חַיֵּינוּ, מִה חֲסִדֵּנוּ, מִה צְדֻקָּנוּ, מִה מַעֲשֵׂינוּ, מִה נֹאמַר לִפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ. הֲלֹא כָּל הַגְּבוּרִים כָּאֵין לִפְנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כֹּלָא הֵיוּ, וְחַכְמִים כְּכֹלִי מִדָּע וּנְבוֹנִים כְּכֹלִי הַשֶּׁכֶל, כִּי כָּל מַעֲשֵׂינוּ תִּהְיוּ וְיָמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל לִפְנֶיךָ, כִּפְתּוּב בְּדְבָרֵי קִדְשֶׁךָ: "וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין, כִּי הַכֹּל הֶבֶל" (קֹהֶלֶת ג, יט). אֲבָל אֶתָּה הַבְּדִלָּתָא אָנוּשׁ מִרָאשׁ, וְתִכְפִּירָהוּ לַעֲמֹד לִפְנֶיךָ, כִּי

מי יאמר לך מה תעשה, ואם יצדק מה יתן לך. ונתת לנו יי
אלהינו את יום הכפורים הזה, קץ מחילה לכל חטאתינו,
למען נחַדל מעֲשֶׂק יְדִינוּ, ונָשוב לַעֲשׂוֹת חֻקֵי רְצוֹנְךָ בְּלִבִּב
שָׁלֵם, כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר: "דַּרְשׁוּ יי בַּהֲמָצָאוֹ, קִרְאוּהוּ בְּהִיּוֹתוֹ
קָרוֹב. יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ, וְאִישׁ אֶזְרָא מִחֲשַׁבְתּוֹ, וַיֵּשֶׁב אֶל יי
וַיִּרְחַמֵּהוּ, וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסֻלּוֹחַ" (ישעיה נה, ו-ז). וְאַתָּה
אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, טוֹב וּמִטֵּיב, חַנוּן וְרַחוּם, אֶרְךָ אַפִּים וְרַב
חֶסֶד, מְרַבֶּה לְהַשִּׁיב, רוֹצֵה בַתְּשׁוּבָתָן שְׁלֹרְשָׁעִים וְאִין אַתָּה
חַפֵּץ בְּמִיתָתָן, כִּפְתּוֹב: "חֵי אָנִי נָא יי אֱלֹהִים אִם אֲחַפֵּץ
בְּמוֹת הָרָשָׁע, כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה. שׁוּבוּ שׁוּבוּ
מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים, וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל" (יחזקאל לג, יא).
הַשִּׁיבֵנוּ וְקַבְּלֵנוּ וּמַחֲל לָנוּ וְסַלַח כְּגֹדֶל חֶסֶדְךָ. "יְהִי לְרָצוֹן
אֲמַרִי כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לִפְנֶיךָ, יי צוּרִי וְגֹאֲלִי" (תהילים יט, טו).